

НАРОД

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

ЕКОНОМСКО-ПОЛИТИЧКА СИТУАЦИЈА

Од интереса је рас-смислу доћи до каквих мотрти сада у неко-дико економско-поли-тичку ситуацију цен-тралних сила и њихо-вих савезника. Ово тим пре што ствари тамо не иду онако како вла-дајући жеље, и што баш они, на које се полагао за извођење пла-нова у том смислу, да-ју највише доказа да су жеље врло често дале-ко од стварности.

По чисто војничким успесима никад није могла једна држава по-стати солидна органи-зација и створити сво-јим грађанима повољне услове за живог. На-равно, ово важи у то-лико пре кад сути ус-песи ефемерни, и не до-пуштају стабилизацију економско-политичких односа.

Најбољи нам пример за то пружају Немачка и Аустрија, у погледу на фамозни економски савез, т. зв. «Мителеу-ропу.»

Аустрија је била на-гнана да том савезу приђе колико из еко-номских, толико и из политичких разлога. Али одмах по том о-пажа се један покрет, који најбоље илуструје солидност тих нових односа. У самој монархији појављују се двајака чиниоца као про-тивници тога савеза.

Пешта протестује, јер неће да остане под-чињена Берлину, а кад се овоме дода пољско-питање, актуелно и о-пасније но икад, отпа-да и последња вероват-ност, да ће се у том

је триумфовати, ко зна боље да се брани од глади и који сачува морално јединство.»

А глад прети централним силама. «Мир хле-бак» са Украјином про-пао је. Због тога је Немачка и бацила трупе у Украјину и растерала Раду. Наде у Румунију нису ни мало постале стварност. Румунија, због дефицита у ово-годишњој жетви, неће моћи да да, ни оноли-ко. колико је дала про-шле године. Рачунали су да ће добити милион тона жита од Руму-није, а добили су 400 хиљада тона. Украјина је, у место 100.000 тона цереалија, дала све-га 30.000 тona, и то по цену 1000 марака тона!

Од 3. јуна, дневни об-рок хлеба је у Аустри-ји 90 грама, а у Нема-чкој 160 грама на једно лице.

Што се тиче меса, ту стоје много горе. Услед великог недостатка у стоци, недељни оброк на једно лице сведен је у целој Немачкој на 200 грама недељно!

Овакво је стање код централних сила у тре-нутку, када покушавају последњим војничким напором да сломе от-пор Савезнику и да им на мету «немачки мир.»

Савезници, не само да нису дозволили да их сломе, већ су тукли непријатеља и на фран-цуском и на италијан-ском фронту. Унутар-ње тешкоће које пре-живљује централне си-ле могу врло много, да помогну војну акцију Савезнику. У Русији је врење, Аустро-Угарску потресају штрајкови и побуне. Турска жеље да продуже борбу већ одбацују сваку хи-потезу о споразумном миру. На шта би нам и служила победа? У ствари, судбина сваког народа зависи сад уну-побуне. Турска жеље да остане под-чињена Берлину, а кад се овоме дода пољско-питање, актуелно и о-пасније но икад, отпа-да и последња вероват-ност, да ће се у том

миру. Бугарска је иса-роде, да ће проујоковати над највећег дела јужне Албаније у савезничке ру-ке. Француско италијанске трупе загрожавају сада не-пријатељску линију од Шумбе до Охридског језера.

САЈДЛЕРОВ МАНЕВАР

Цирих. — Пангерма-нистички лист «Лајпцигер Најесте Нахрихтен» пишу, да ће Сајдлер, да би добио пот-

пору немачких социа-листа, пристати на оп-ште право гласа за по-крајинске саборе и оп-штине, и да ће устано-вити радничке коморе Албанији.

Непријатељи су били по-кушали да ометају и пре-кину комуникације између италијанске и француске војске југозападно од Битоља и аустроугарски од-реди потномагани од ал-банских плаћених чета

стално су проваљивали у тај крај водећи једну вр-сту гериље, коју нарочи-то олакшава терен. Треба-ло је поправити путеве, подигнути магацине хра-не и т. д. Све је то учи-њено прошле зиме. Офа-вивна је акција почела тек у јуну. Пред Валоном су Италијани демонстрирају-ти забавили Аустријанце

на фронту Малакастре, који је тешко освојити живом снагом.

Напредујући дуж обале према Фиери, потпомогну-ти савезничком флотом, за-узели су Берат. Услед па-да Фиери и Берата Аустри-јанци су напустили Мала-кастру. Комуникације из-међу Берата и Елбасана биле су загрожене долас-ком француских трупа на Деволи. Маневар, који су извршиле италијанске и

француске трупе, у толикој врло важаји и такве при-је врло важаји и такве при-

ломуц, Броно, Тропава и Тешин, демократиза-ција права гласа значи да ће оне изгубити немачки карактер чим се цензус укине и уступи место броју. То вреди и за остале крајеве. Сам Беч би дошао у опасност пред простра-ним чешким масама, јер Беч има 600.000 Чеха.»

У КРАКОВУ

Цирих. — Из Кракона: На седици општинског од-бора председник је изјавио да хиљаде дезертера лута-ју по околини, пљачкајући. Варош је пуна лупежа и, пошто нема хране, мораће се отворити затвори, по-што је немогуће хранити затворене злочинце. Нема браши, ни угља, ни других памирница. Предвиђа се, да ће се ситуација због исхране још погоршати.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Рим. — Швајцарски листови коментаришу ситуацију немачке војске на десној обали Марне и кажу, да она по свemu личи на ситуацију аустријске војске на Пјави.

Рим. — Полузванична но-та каже: На западном фронту у току 5. јула италијанска су одељења учествова-ла у успешим контранапа-дима, које су вршиле фран-цуске трупе у долини Ар-дре.

Колтано. — Једна полу-званичнаnota каже: у ве-ликој битци, која се разви-ја у Француској у корист оружја Споразума, итали-јанске трупе су узеле ве-ликој учешћа у огорченом отпору који је сломио не-мачки налет на крилима огња и напосећи непри-јатељу тешке губитке. Оне

СА БУГА

Лидија у малом граду, на обали Буга, упознали смо се једне руске зими, и сећам се потом; почели смо тиме, што постасмо бројдва најбоља друга,

По срванутом снегу, док паху-је веју, и у тами сенке безброже се гоне, јуриле су санке. И док звоне, звоне, ије било краја веће и смјеју.

Али авај нама! једног кобног дана мој друг пераздојни љубавије хтео, и док јој је поглед молно и кло-илака болно душа растрзана, Велингтон. На месту где је сам побегао далеко, пун вија, без пољуба једног и без заграја.

1917.

Вознесенск.

ФЕЉТОН

ЖОРЖ Д' ЕСПАРЕБЕС:

ПОКЛИЧ ИЗ ПОНОРА

— Имам, маршале.
— Дајте га амо.
Капетан погледа у своју чету. Један гренадир исту-пи из редова.
— Нико није у стању да изврши боље ово предузе-ти.

— Он је из Пиренеја, ре-че капетан, престављајући војника.

Војник скиде копоран, о-паса се крајем ужета, от-поздрави неспретно свога капетана и уже се оточеке одмотавати. Могао се ви-деть један тренутак како, у својим гренадирским чак-ширама, са огромном бу-потући. У место очекива-

те же и теже. Уже се је с-маха на мах лабавило.

— Биће да најдама на дрвеће и стење, које му смета, добаци један од о-фициара.

— Ој, ој, завикаше вој-ници. Уже се поново зате-же и глас војника, сад ве-ћи из дубине, одјекну:

— Још вишта не видим, спуштајте и даље.

Уже, рекао бих, тајан-ствено задрхта. Четири о-фицира, поређани један за другим, попуштаху с час-а час конопац. Ишло је врло лагано. По свој при-лици да војник у дубини ништа није видео и да се при спуштању морао ис-клучиво служити с прсти-ма услед непробојног мрака

— Ој, ој, повицаше сло-вог изнештаја, извукли би жно гренадири.

— Из велике дубине, сада већ потмутије, добрје вој-ников глас.

— Још, попуштајте.

— Наново застаде! Уже се олабави и оцрта неколико спирала, као да се опро-стило свога терета, затим се поново затегне. Попу-стише још неколико мета-ра.

— Приведите калуђера.

— Један мајор се удаљи и за-трен ока се врати у прат-њи једног калуђера.

— Господине маршале, поче Велингтон, ево једног калуђера, који ће нам мо-ћи казати, да ли на пади-нама Алкубе постоји какав излаз, којим би се могли послужити, да спасемо што пре наше људе. Овај калуђер је ухваћен јутрос.

— Запитајте га, одвра-ти Неј.

— Оче, најсти Велинг-тон, говориш ли францу-зин?

— Калуђер даде знак да разуме.

— Погнутог врата, кошча-те и обријане лобање, са велиkim упалим очима као крагуј, калуђер приступи ивици понора.

— Ви сте демородац. По-зијаете сигурно Алкубу. Ка-дућер кимну главом у знак одобравања. У том тренут-

ку уже наново попусти и војници која га држаху не осетише више под руком

терет.

— Ој, ој, захори се из два-десет грла.

— Пастаде тајац и један у-даљени, једва чујни глас допре до врха.

— Још попуштајте.

— Калуђер не беше чуо о-вај глас.

— Свети оче, велика не-срећа се догодиша, рече му Велингтон. На месту где је сам побегао далеко, пун вија, без пољуба једног и без заграја.

у контра нападале једним неупоредивим налетом. Постоје променљиве среће и најгорченијих борби, не пријатељ је био одбачен.

Лондон. — Немци у Соасону налазе се сада под ватром француских топова. Један део шуме Виљер Котре не пријатељ је био већ сакујао. Сем тога број заробљеника и количина плена огромни су и довољно показују успех операција, али ипак би се имао погрешан утисак о битци, кад би се судила њена важност по пространости заузетог терена и по броју заробљеника.

Да се схвати важност акције, треба узети у обзор прилике на целој позорници операција. Немци су морали довести појачања на најзагроженије тачке. Ове резерве, које су биле намењене да потпомажу немачку офанзиву на крилима код Ремса, Немци су услед тога употребили за своју дефанзиву између Ене и Марне.

Берн. — Јављају из Рима, да је клонулост, која је сбузела немачки народ после пораза на Марни узела врло узнемирајуће размере. Цар је имао дуг саставак са Хинденбургом и Лудендорфом.

Из берлинских листова види се, између редова, тек как утисак који је проузрокован у целој Немачкој страховитим поразом немачке офанзиве. Сви немачки листови признају сада значај америчких појачања.

Париз. — (Званично) Јутгрес су француске трупе ушли у Шато-Тиери.

Развијају се жестоке борбе северно од Урка.

Французи су наставили напредовање између Марне и Ремса, упркос огорченог отпора Немаца.

БОМБАРДОВАЊЕ ПУЉА

Рим. — Дознају се појединости о последњем бомбардовању Пуља. Акција је потпуно успела. 17. јуна извршено је најпре једно припремно извиђање. Једна ескадрила аеронаца летећа је над Пуљем на висини од хиљаду метара и снимала све важне тачке. У ноћи од 4. јула два су дрижабла прешла Јадран и дошла над Пуљ у циљу да нападну одбране.

Кад месец април дрижабли су бацили прве бомбе у 1000 кила. У зору дрижабли су се вратили у базу а 29. аероплана већ је путовало у правцу Кварнер, скренувши затим у правцу Пуља са копијене стране. У 7. сати у јутру почело је бомбардовање острвца Оливи где се налазе четири изузетна базена за снабдење сушарница, арсенал у Седесу одржао је дан

и један депо нафте. Мало затим, стигла је и једна ескадрила под командом мајора Габриела д' Ануниција и започела паклено бомбардовање Пуља, где су избили велики пожари. Букнули су пожари у арсеналу и на бродовима, као показују узете фотографије.

У 9 сати сви су се апарати вратили неповређени.

ИЗ АЛБАНИЈЕ

Цирих. — »Арбајтер Цајтунг« мисли, да Италијани припремају у Албанији операције пространијих обима. »Сигурно и они — пише лист — трпе због превелике врућине, због неупотребљивих путева и због примитивних прилика земље, али њихов је положај боли. Господари су морског пута, према томе могу да снабдевају трупе оружјем и муницијом и пошто су јужњачки народ, могу се боље прилагодити клими. Сигурно је — закључује лист — ако Италијани мисле на велику офанзиву, да ћемо у суету периоду тешких догађаја.

Дневне Вести

КРАЉЕВСКА ПОГЕТА

Данас ће грчки краљ Александар посетити Џ. Кр. В. Престолонаследника Александра.

УЧИТЕЉИМА

Збор учитеља из Солуна и околине послao је Одбору Српских Госпођа у Ници прву суму од 740 франака прикупљеног прилога да се из ове суме пошљу пакети са хамирицама и другим потребама најпотребитијим интернираним и заробљеним учитељима и учитељицама.

Извештавајући учитеље овоме, збор их моли, да овим путем приме захвалност за учињене прилоге и да их и у будуће шалу, како се помоћ не би прекидала.

Прилог ће примати Димитрија Стојановића, школски надзорник у Солуну, Милан Смиљанић, управитељ срп. осн. школе у Солуну, Рајко Ст. Мићић, школски надзорник у Бачу и Станоје Михатовић, учитељ срп. осн. школе у Водени.

СРПСКА ШКОЛСКА МАТИЦА

Скупштена Српске Школске Матице, која је била заказана за 7. јула, није се одржала због малог броја чланова који су на њу дошли. Стога ће се та скупштина одржати, са већ раније заказаним дневним редом, у недељу 15. овог мејса, у 6 часова по подне, у интернату Српске Школске Матице, где је зимус била српска гимназија, улица Св. Софија бр. 103.

Моде се чланова и пратији пријатељи Матице, да извеле дођи на ову скупштину, и да својим недласком не ометају рад ове скупштине.

ДИДАЦТАЦИЈА

Артиљеријска радионица Седесу одржаће на дан

5. августа 1918. год. другу јавну оферталну лicitацију ради продаје 133.000 комада старих коњских потковица. Оферти у запечатеном завоју примаје се до 9 часова истог дана који је одређен за лicitацију. На завоју треба ставити: »Понуда за старе потковице« управнику артиљерије радионице у Седесу. Ков купљени има се превући у Солун државним преносним средствима у року од 2 месеца.

Услови се могу видети сваког дана од 7—12 и од 14—18 часова, као и потковице које ће се продајати.

Из канцеларије артиљеријске радионице Врховне Команде бр. 11842 од 2. јула 1918. г.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас «Марко Бочарис». Почетак у 9 и по часова.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Из Харбина: Прошле суботе Чехословаци су заузели Николск; борбеници су се повукли на Кабаровск, гоњени од трупа Ђенерала Калкова. Чехословаци су у недељу потукали борбенике код Ките.

Бенерал Хорват и седам чланова нове сибирске владе отпотовали су из Харбина у Николск. Вероватно је да ће Хорват, као административни шеф жељезнице у Харбину, у кооперацији са Семеном и Орловом склопити споразум са Чехословацима.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Битка се продужава под повољним условима за Савезнике.

Између Марне и Ене, северно од Урка, француске трупе, притискујући Немце, који се труде да зауставе њихово наступање, на предовale су борбени се у пределу северно од Вилонтоара.

Више на југ, Французи су напредовали источно од главне линије Тилоа—Бији на Урку, јужно од Урка, Французи су значајно напредовали прешавши Неји сен Фрон и заузели висове источно од Ла Кроа и Гризол.

Под двоструким притиском француско-американских трупа, које оперишу између Марне и Урка, као и одреда француских који су прешли реку између Фосса и Шартев, Немци су бачени иза линије Брези-сен-Жермен и еспозива на близак, који се састоји од Мон сен Пер.

САОПШТЕЊА

Радоје Андрић обвезн. 12. п. прв. поз. и Драгомир Андрић обв. 12. п. митр. одељ. из Текије опр. крушења, да се јаве Чедомиру Пешићу помоћ. фин. делегата у Солуну.

Антоније Алексић има карту од М. Јаковљевића из Београда ул. Добринића 36. код Јована Т. Ђорђевића, наред. 3, 3, 84.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Мика Фелбер обр. железничкоманде п. 999, извештава свога зета Ђорђа Николића, «шипарипу», у Нишу, да је са братом Светом жив и здрав. Моли да му се јави на горњу адресу.

ФОТОГРАФИЈЕ

ПРИСПЕВЕК ИЗ СРБИЈЕ

Моле се нико именован да извеле јавити Броју Срп. Црв. Креста у Солуну своје тачне адресе, да би им се доставиле икхоне фотографије.

409 Марковић Живојин арт. брд. «Данглис», од снаје Аће. 410 Марковић Крста З митр. одељ. од Дим. Смиља-Шабац. 411 Марковић Милош месар. чета од Василије-Клинци.

412 Масловарић Драгутин суд. од сестре Росс-Иванчића.

413 Милојевић Милисав оджење Борике-Макрешане.

414 Милојковић Александар од Лепосаве и жене Миленке.

415 Миљушевић Милан инж. арсенал од Мил. Димитријевића

416 Мишковић Милорад Мика од Зорице-Ниш.

417 Пантелић Владимира оджене Данице-Брезовића.

418 Секулић Михаило од Станиче село Планина-Крупањ

419 Станковић Ђока 4. 4. 6.

17. п. од мајке Миленије.

420 Степановић Душан од мајке Драге-Болеч-Београд.

421 Стефановић Сретен од Дајинке-Костајник-Крупањ.

422 Станојевић Благоје од сестре Јулке-Београд.

Предео северно од Шато-Тиерија је очишћен.

Између Марне и Ремса, целога дана водила се отражено огорчена борба; француско-енглеске трупе уз сарадњу италијанско-немачки батаљон дође у Москву, под изговором да штити немачку амбасаду.

Париз. — Јавља се из сигурног извора, да је за време трајања ове последње битке на западном фронту, председник Вилсон телеграфски тражио од Фоша,

да јави, колико му је број војника потребан за победу. Фош је одговорио, да је довољно 2.000.000 Американаца.

Вилсон је телеграфио: »2.000.000 људи, које тражите спремио је, и за који месец биће на фронту. Сједињене Државе су решене, да баце сву своју снагу у људству и новцу за победу.«

Атина. — Радничке корпорације у Волосу, Патрасу и Атини изабрали су делегате, који ће присуствовати радничком конгресу у Паризу.

Цирих. — И поред цензуре аустријских листова дознаје се, да су у Бечу били озбиљни нереди. Ухапшено је много младих људи због револуционарних говора држаних на улицама.

Париз. — Париски листови објављују, да ће у склопу бити послана једна делегација у Аустралију, која ће најавити да ће на челу бити ћенерал П. Циљ ове делегације је да се сви Савезници споразумеју о стварању економске армије свих народа, који се боре против немачког империјализма.

Цирих. — И поред преговоре са кинеским владом, ради конструкције бродова велике тонаже, у кинеским радионицама, које је Кина ставила на расположење Савезницима.

Париз. — Париски листови објављују, да ће у склопу бити послана једна делегација у Аустралију, која ће најавити да ће на челу бити ћенерал П. Циљ ове делегације је да се сви Савезници споразумеју о стварању економске армије свих народа, који се боре против немачког империјализма.

Цирих. — И поред преговоре са кинеским владом, ради конструкције бродова велике тонаже, у кинеским радионицама, које је Кина ставила на расположење Савезницима.

Париз. — «Либертен» каже: »Контра офанзива од 5. јула у свом почетку јесте један проправа тактички маневар, који може да се претвори у стратегиске операције, које би за-

вршиле ускоро повољно рат.

СРПСКИ ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈ

8. јуна пушкарње и ме-

стимична обослага арти-

љеријска ватра премењи-

ве јачине.

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. —

Српска књижара М. Гистићевића пресељена је до самог